

Torstai 3. toukokuuta 2018

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

EUROOPAN PARLAMENTTI

P8_TA(2018)0196

Vuosikertomus 2016 Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta – petostentorjunta

Euroopan parlamentin päätöslauselma 3. toukokuuta 2018 vuosikertomuksesta 2016 Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaamisesta – petostentorjunta (2017/2216(INI))

(2020/C 41/01)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 325 artiklan 5 kohdan,
- ottaa huomioon pöytäkirjan N:o 1 kansallisten parlamenttien asemasta Euroopan unionissa,
- ottaa huomioon pöytäkirjan N:o 2 toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta,
- ottaa huomioon päätöslauselmansa aikaisemmista komission ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) vuosikertomuksista,
- ottaa huomioon 20. heinäkuuta 2017 annetun komission kertomuksen ”Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen – Petostentorjunta – Vuosikertomus 2016” (COM(2017)0383) sekä sen liitteenä olevat komission yksiköiden valmisteluasiakirjat (SWD(2017)0266, SWD(2017)0267, SWD(2017)0268, SWD(2017)0269 ja SWD(2017)0270),
- ottaa huomioon OLAFin kertomuksen vuodelta 2016 ja OLAFin valvontakomitean toimintakertomuksen vuodelta 2016,
- ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuodelta 2016 ja toimielinten vastaukset ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta 11. syyskuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ⁽²⁾ ja sen soveltamisesta 2. lokakuuta 2017 tehdyn väliarvioinnin (COM(2017)0589 ja SWD(2017)0332),
- ottaa huomioon unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin 5. heinäkuuta 2017 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371 ⁽³⁾ (PIF-direktiivi),
- ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta 25. lokakuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ EUVL C 322, 28.9.2017, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1.

⁽³⁾ EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29.

⁽⁴⁾ EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1.

Torstai 3. toukokuuta 2018

- ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18. joulukuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95⁽⁵⁾,
 - ottaa huomioon komission teettämän alv-vajetta koskevan kertomuksen vuodelta 2015 ja 7. huhtikuuta 2016 annetun komission tiedonannon arvonlisäveroa koskevasta toimintasuunnitelmasta (COM(2016)0148),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen tuomion asiassa C-105/14 Taricco ym.⁽⁶⁾,
 - ottaa huomioon 14. helmikuuta 2017 antamansa päätöslauselman väärinkäytösten paljastajien merkityksestä EU:n taloudellisten etujen suojaamisessa⁽⁷⁾,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 52 artiklan,
 - ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön sekä kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan lausunnon (A8-0135/2018),
- A. ottaa huomioon, että noin 74 prosenttia unionin talousarvion toteutuksesta kuuluu jäsenvaltioiden ja komission jaetun vastuun piiriin; ottaa huomioon, että jäsenvaltiot ovat ensisijaisesti vastuussa omien varojen kantamisesta erityisesti arvonlisäverojen ja tullien muodossa;
- B. katsoo, että moitteettoman julkisten varojen käytön ja unionin taloudellisten etujen suojaamisen olisi oltava unionin politiikassa keskiössä, jotta kansalaisten luottamusta lisättäisiin varmistamalla, että heidän rahojaan käytetään asianmukaisesti ja vaikuttavasti;
- C. katsoo, että hyviin tuloksiin pääseminen yksinkertaistamisprosessien avulla edellyttää tulojen, menojen, tulosten ja vaikutusten säännöllistä arviointia tuloksellisuuden tarkastusten avulla;
- D. toteaa, että jäsenvaltioiden oikeus- ja hallintojärjestelmien erilaisuuteen on kiinnitettävä riittävästi huomiota sääntöjenvastaisuuksien ja petosten torjumiseksi; toteaa, että komission olisi tästä syystä tehostettava toimiaan, joilla varmistetaan, että petosten torjunta pannaan täytäntöön vaikuttavasti ja se tuottaa aiempaa konkreettisempia ja tyydyttävämpiä tuloksia;
- E. toteaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 325 artiklan 2 kohdassa määrätään, että ”jäsenvaltiot toteuttavat samat toimenpiteet suojatakseen unionin taloudellisia etuja petolliselta menettelyltä kuin ne toteuttavat suojatakseen omia taloudellisia etujaan petolliselta menettelyltä”;
- F. toteaa, että sääntöjenvastaisuuksien määrän vaihtelu voidaan yhdistää monivuotisten ohjelmakausien etenemiseen (havaintoja tehdään enemmän kausien lopulla ohjelmien päättämisen vuoksi) sekä sellaisten jäsenvaltioiden raportoinnin viivästymiseen, joilla on taipumuksena ilmoittaa valtaosa aikaisempien monivuotisten ohjelmien sääntöjenvastaisuuksista samalla kertaa;
- G. toteaa, että arvonlisävero on jäsenvaltioille merkittävä ja kasvava tulonlähde, joka tuotti lähes 1035,3 miljardia euroa vuonna 2015 ja jonka osuus unionin omista varoista oli kyseisenä vuonna 18,3 miljardia euroa eli 13,9 prosenttia unionin kokonaistuloista;

⁽⁵⁾ EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽⁶⁾ Unionin tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto) 8. syyskuuta 2015, Taricco ym., C-105/14, ECLI:EU:C:2015:555.

⁽⁷⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2017)0022.

Torstai 3. toukokuuta 2018

- H. toteaa, että alv-järjestelmät ovat etenkin rajat ylittävissä toimissa alttiita petoksille ja veronkiertostrategioille ja että pelkää MTIC-petokset, joita kutsutaan yleisesti karusellipetoksiksi, aiheuttavat alv-tulonmenetyksiä noin 50 miljardin euron arvosta vuonna 2015;
- I. toteaa, että korruptio vaikuttaa kaikkiin jäsenvaltioihin etenkin järjestäytyneen rikollisuuden muodossa ja että se ei ainoastaan rasita unionin taloutta vaan myös horjuttaa demokratiaa ja oikeusvaltiota kaikkialla Euroopassa; toteaa, etteivät tarkat luvut kuitenkaan ole tiedossa, koska komissio on päättänyt olla julkaisematta tietoja unionin korruptiontorjuntakertomuksessa;
- J. toteaa, että petos on esimerkki tarkoituksellisesta väärinkäytöksestä ja rikos, kun taas sääntöjenvastaisuus tarkoittaa, että sääntöjä ei ole noudatettu;
- K. toteaa, että alv-vaje oli vuonna 2015 noin 151,5 miljardia euroa ja että se vaihtelee alle 3,5 prosentista yli 37,2 prosenttiin eri maissa;
- L. ottaa huomioon, että OLAF on ainoa unionin elin, joka on erikoistunut unionin taloudellisten etujen suojaamiseen, kunnes Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) perustetaan ja Eurojust uudistetaan; toteaa, että useissa jäsenvaltioissa se on ainoa unionin taloudellisia etuja suojaava elin vielä EPPO:n perustamisen jälkeenkin;

Sääntöjenvastaisuuksien havaitseminen ja niistä ilmoittaminen

1. panee tyytyväisenä merkille, että vuonna 2016 petoksiksi ilmoitettujen ja muiden sääntöjenvastaisuuksien määrä (19 080 tapausta) oli laskenut 15 prosenttia vuoden 2015 määrästä (22 349 tapausta) ja että niiden arvo oli laskenut kahdeksan prosenttia (3,21 miljardista eurosta (2015) ja 2,97 miljardiin euroon (2016));
2. panee merkille, että petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien määrä on laskenut hienoisesti, 3,5 prosenttia, mikä tarkoittaa, että vuonna 2014 alkanut laskusuuntaus on jatkunut; toivoo, että määrrien väheneminen 637,6 miljoonasta (2015) 391 miljoonaan (2016) kuvastaa petosten todellista vähenemistä eikä kyse ole havainnoinnin puutteista;
3. muistuttaa, että kaikki sääntöjenvastaisuudet eivät ole petoksia ja että eri virheiden välille on tehtävä selvä ero;
4. katsoo, että komissio ja jäsenvaltiot eivät tee riittävän vaikuttavaa yhteistyötä petosten havainnoinnin alalla; toivoo tämän vuoksi, että toteutetaan joukko toimenpiteitä, joiden ansiosta yhteistyöstä tulee tiiviimpää, vaikuttavampaa ja tehokkaampaa;
5. pitää valitettavana, etteivät kaikki jäsenvaltiot ole ottaneet käyttöön kansallisia petostentorjuntastrategioita; pyytää komissiota ryhtymään aktiivisesti auttamaan jäsenvaltioita laatimaan kansallisia petostentorjuntastrategioita erityisesti, koska ne hallinnoivat noin 74:ää prosenttia unionin talousarviosta;
6. kehottaa jälleen komissiota perustamaan yhtenäisen järjestelmän, jonka avulla jäsenvaltioissa kerätään vertailukelpoisia tietoja sääntöjenvastaisuuksista ja petostapauksista, jotta voidaan yhdenmukaistaa ilmoitusmenettelyjä ja varmistaa toimitettujen tietojen laatu ja vertailukelpoisuus;
7. on huolissaan siitä, että jäsenvaltioiden välillä on edelleen ilmoitusmenettelyihin liittyviä eroavuuksia, joiden vuoksi valvonnan vaikuttavuudesta voi saada virheellisen käsityksen; pyytää komissiota jatkamaan ponnistelujaan auttaakseen jäsenvaltioita parantamaan tarkastusten tasoa ja laatua ja jakamaan petostorjunnan parhaita käytäntöjä;

PIF-direktiivi ja Euroopan syyttäjänviraston perustamista koskeva asetus⁽⁸⁾ (EPPO-asetus)

8. pitää myönteisenä, että on annettu PIF-direktiivi, jossa vahvistetaan vähimmäissäännöt rikosten ja seuraamusten määrittelystä unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavien petosten alalla, ja toteaa tämän kattavan rajatylittävät alv-petokset, joiden kokonaisvahingot ovat vähintään 10 miljoonaa euroa; muistuttaa kuitenkin, että komissio arvioi tätä kynnyksarvoa 6. heinäkuuta 2022 mennessä; panee tyytyväisenä merkille, että PIF-direktiivin soveltamisala kattaa arvonlisäveropetokset, mikä on erityisen tärkeää rajat ylittävien arvonlisäpetosten torjunnan tehostamisessa; katsoo, että direktiivi on ensimmäinen askel yhdenmukaistetun unionin rikosoikeuden aikaansaamiseksi; panee merkille, että direktiiviin sisältyy korruption määritelmä ja että siinä määritellään petoksellisen toiminnan kriminalisoitavat tyypit;

9. pitää myönteisenä, että 20 jäsenvaltiota on päättänyt edetä syyttäjänviraston perustamisessa tiiviimmän yhteistyön avulla; vaatii OLAFin ja syyttäjänviraston välistä toimivaa yhteistyötä, joka perustuu täydentävyyteen, tehokkaaseen tietojenvaihtoon ja OLAFin syyttäjänviraston toiminnalle antamaan tukeen, sekä päällekkäisten rakenteiden, toimivaltaristiriitojen ja puutteellisesta toimivallasta johtuvien oikeudellisten porsaanreikien välttämistä; pitää kuitenkin valitettavana, että kaikki unionin jäsenvaltiot eivät ole halunneet osallistua aloitteeseen, ja korostaa, että petosten havainnointi on tärkeää säilyttää yhtä tehokkaana kaikissa jäsenvaltioissa; pyytää komissiota kannustamaan niitä jäsenvaltioita osallistumaan syyttäjänviraston toimintaan, jotka ovat olleet tähän mennessä haluttomia siihen;

10. kehottaa osallistuvia jäsenvaltioita ja komissiota aloittamaan valmistelutyön, jotta syyttäjänviraston toiminta voidaan käynnistää mahdollisimman pian, ja kehottaa niitä ottamaan parlamentin mahdollisimman tiiviisti mukaan menettelyihin, etenkin pääsyyttäjän nimittämiseen; kehottaa komissiota nimittämään syyttäjänvirastolle mahdollisimman pian väliaikaisen hallintojohtajan virastoa koskevan asetuksen 20 artiklan mukaisesti; katsoo ehdottomasti, että syyttäjänvirastolle olisi osoitettava riittävästi henkilöstöä ja resursseja jo ennen sen toiminnan virallista käynnistymistä; toteaa jälleen, että syyttäjänviraston on oltava riippumaton;

11. kehottaa jäsenvaltioita, syyttäjänvirastoa, OLAFia ja Eurojustia tekemään toimivaa yhteistyötä; muistuttaa Eurojustia koskevasta asetuksesta parhaillaan käytävistä neuvotteluista; korostaa, että Eurojustin, OLAFin ja syyttäjänviraston toimivalta on määriteltävä selkeästi; korostaa, että syyttäjänviraston, Eurojustin ja OLAFin on tehtävä saumatonta yhteistyötä sekä poliittisesti että operatiivisesti, jotta vältetään tehtävien mahdolliset päällekkäisyydet ja jotta petosten torjunta olisi aidosti tehokasta unionin tasolla; toteaa tässä yhteydessä jälleen, että näiden kolmen elimen työjärjestelyt olisi laadittava ja hyväksyttävä mahdollisimman pian EPPO-asetuksen 99–101 artiklan mukaisesti; katsoo ehdottomasti, että syyttäjänvirastolla olisi oltava valtuudet ratkaista toimivaltaristiriitoja sen tehtävien hoitamisen kannalta tärkeissä tapauksissa;

Tulot – omat varat

12. on huolissaan alv-vajeesta ja unionin arvonlisäverojärjestelmään liittyvistä petoksista johtuvista menetyksistä, joiden suuruus oli 159,5 miljardia euroa vuonna 2015;

13. on tyytyväinen siihen, että on hyväksytty lyhyen aikavälin toimenpiteitä, joilla torjutaan komission 7. huhtikuuta 2016 julkaisemassa toimintasuunnitelmassa ”Kohti EU:n yhtenäistä arvonlisäveroaluetta” mainittuja arvonlisäveromenetyksiä; korostaa, että rajat ylittäviin arvonlisäveropetoksiin liittyvien ongelmien ratkaiseminen edellyttää päättäväisiä, koordinoituja ja nopeita toimia; kehottaa komissiota nopeuttamaan menettelyjään, joiden avulla se esittää ehdotuksiaan toimintasuunnitelman mukaisesta lopullisesta alv-järjestelmästä, jotta vältetään verotulojen menetykset unionissa ja jäsenvaltioissa;

14. pitää valitettavana, että vaikka perinteisiin omiin varoihin liittyvien petostapausten ja muiden tapausten kokonaismäärä on laskenut 5 514 tapauksesta (2015) 4 647 tapaukseen (2016), niihin liittyvien varojen kokonaismäärä on noussut 445 miljoonasta 537 miljoonaan euroon ja on siis 13 prosenttia vuosien 2012–2016 keskiarvoa suurempi;

15. panee erittäin huolestuneena merkille, että tupakan salakuljetus unioniin on lisääntynyt viime vuosina ja että siitä aiheutuu arviolta 10 miljardin euron vuotuiset julkisten tulojen menetykset unionin ja jäsenvaltioiden talousarvioille, ja toteaa, että siihen liittyy samalla huomattavasti järjestäytyneitä rikollisuutta sekä terrorismia; katsoo, että jäsenvaltioiden on tehostettava pyrkimyksiään torjua näitä laittomia toimia esimerkiksi parantamalla yhteistyö- ja tietojenvaihtomenettelyjä jäsenvaltioiden välillä;

⁽⁸⁾ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

Torstai 3. toukokuuta 2018

16. ottaa huomioon OLAFin ja jäsenvaltioiden yhteistyössä kolmansien maiden eri yksiköiden ja Maailman tullijärjestön (WCO) kanssa toteuttamien 12 yhteisen tullioperaation tulokset, ja toteaa, että niiden avulla on takavarikoitu 11 miljoonaa savuketta, 2 87 000 sikaria, 250 tonnia muita tupakkatuotteita, kahdeksan tonnia kannabista ja 400 kiloa kokaiinia;
17. panee merkille, että tavaroiden tulliselvityksen aikana suoritettavat tullitarkastukset sekä petostentorjuntayksiköiden suorittamat tarkastukset olivat tehokkaimmat tavat havaita unionin talousarvion tulopuoleen liittyviä petostapauksia;
18. on huolissaan tullitarkastuksista ja siitä, miten kannetaan tullimaksut, jotka muodostavat osan unionin talousarvion omista varoista; muistuttaa, että on jäsenvaltioiden tulliviranomaisten vastuulla toteuttaa tarkastuksia, joiden avulla määritetään, ovatko tuotat noudattaneet tullimaksu- ja tuontisääntöjä;
19. pitää valitettavana unionin alueella toteutettavissa tullitarkastuksissa esiintyviä eroavuuksia ja petoksiin liittyviä suuria rahamääriä, jotka vaikuttavat omien varojen kantamisjärjestelmään; pyytää komissiota lujittamaan yhteistä tullitarkastuspolitiikkaa mahdollistamalla todellinen yhdenmukaistaminen, jolla parannetaan perinteisten omien varojen kantoa, ja varmistamaan unionin turvallisuus- ja talousintressien suojaaminen keskittyen erityisesti laittomien ja väärennettyjen tuotteiden kaupan torjuntaan;
20. pitää valitettavana sitä, että kiinalainen vaate- ja jalkineuonti arvioitiin alakanttiin vuosina 2013–2016 maahantulon yhteydessä useissa Euroopan maissa ja erityisesti Yhdistyneessä kuningaskunnassa;
21. korostaa, että OLAF on suosittanut, että komissio perisi Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukselta takaisin puuttuvan 1,987 miljardin euron määrän, jonka olisi normaalisti pitänyt palautua unionin talousarvioon;
22. pitää valitettavana sitä, että komissio ei pysty laskemaan OLAFin takaisinperinnästä esittämien suositusten perusteella takaisin perittyä kokonaismäärää; kehottaa komissiota raportoimaan vuosittain OLAFin suositusten perusteella takaisinperittyjen unionin omien varojen määrän, ottamaan käyttöön järjestelmän, jonka avulla pystytään laskemaan kokonaismäärät, ilmoittamaan perimättä olevat määrät ja julkaisemaan OLAFin vuosikertomuksissa tietoja suositusten noudattamisesta ja tiedot tosiasiallisesti perityistä määristä;
23. katsoo, että komission olisi toimitettava vuosittain tiedot ennakoitujen ja tosiasiallisesti kannettujen arvonlisäverojen ja tullimaksujen välisestä erosta;
- Menot**
24. pitää valitettavana, että muiden kuin petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien määrä kasvoi suorien menojen osalta 16 prosenttia edellisestä vuodesta, kun se sitä vastoin laski kaikilla muilla talousarvion aloilla;
25. pitää valitettavana sitä, että nyt on jo neljäs vuosi, jonka aikana suoran hallinnoinnin osalta petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien osuus on kasvanut määrällisesti (16 tapausta vuonna 2015 ja 49 tapausta vuonna 2016) ja myös arvonsa puolesta (0,78 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 6,25 miljoonaa euroa vuonna 2016); pyytää komissiota esittämään vuoden 2018 loppuun mennessä erityissuunnitelman tämän alan petosten vähentämiseksi;
26. panee merkille, että Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) osalta petoksiksi ilmoitettujen ja muiden sääntöjenvastaisuuksien määrä on edelleen kaksi kertaa niin suuri kuin vuonna 2012, vaikka se onkin laskenut 3 250 tapauksesta (2015) 2 676 tapaukseen (2016), mutta haluaa korostaa, että määrät olivat vuonna 2016 ainoastaan 8 prosenttia vuoden 2012 määriä korkeammat; panee myös merkille, että vaikka vuosina 2015 ja 2016 petoksiksi ilmoitettujen ja muiden sääntöjenvastaisuuksien kokonaismäärä on tämän rahaston osalta laskenut 16 prosenttia, petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien määrä on noussut 17 prosenttia, mutta pitää kuitenkin myönteisenä sitä, että petoksiksi ilmoitettuihin sääntöjenvastaisuuksiin liittyvän rahoituksen määrä on laskenut yli 50 prosenttia; panee myös merkille, että maaseuturahaston osalta petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien osuus maksuista on viiden viime vuoden aikana ollut noin 0,5 prosenttia;
27. panee merkille, että koheesio- ja kalatalouspolitiikan alalla vuonna 2016 petoksiksi ilmoitettuja ja muita sääntöjenvastaisuuksia oli 8 497 eli 22 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015 mutta edelleen 25 prosenttia enemmän kuin keskimäärin viitenä edellisenä vuonna; panee myös merkille, että varoja, joihin liittyi sääntöjenvastaisuuksia, oli viisi prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015; panee merkille, että 0,42 prosenttiin maksusitoumusmäärärahoista liittyi ohjelmakaudella 2007–2013 petoksia ja 2,08 prosenttiin muita sääntöjenvastaisuuksia;

Torstai 3. toukokuuta 2018

28. toteaa tyytyväisenä, että koheesio- ja kalatalouspolitiikan osalta petoksiksi ilmoitettuihin sääntöjenvastaisuuksiin liittyvä rahamäärä on laskenut lähes 50 prosenttia – 469 miljoonasta eurosta (2015) 235 miljoonaan euroon (2016);
29. panee tyrmistyneenä merkille, että koheesiorahastoa koskeviin sääntöjenvastaisuuksiin liittyvä rahamäärä on ohjelmakaudella 2007–2013 edelleen kasvanut (277 miljoonasta eurosta (2015) ja 480 miljoonaan euroon (2016)) toisin kuin muissa rahastoissa (EAKR, ESR ja Euroopan kalatalousrahasto), joissa määrä on joko pysynyt vakaana tai se on laskemaan päin;
30. panee hämmästyneenä merkille, että lähes joka kolmannesta koheesiopolitiikan alalla petoksiksi vuonna 2016 ilmoitetusta sääntöjenvastaisuudesta ei toimitettu minkäänlaisia tietoja asianomaisesta painopistealasta, sillä näiden tietojen puuttuminen vääristä vertailua edellisiin vuosiin; pyytää komissiota ja jäsenvaltioita korjaamaan tilanteen;
31. on huolissaan välittäjien hallinnoimiin rahoitusvälineisiin liittyvistä tarkastuksista ja edunsaajien toimipaikkojen tarkastuksissa ilmenneistä heikkouksista; korostaa, että suorien ja epäsuorien lainojen myöntämisen edellytyksenä on oltava maakohtaisten vero- ja kirjanpito-tietojen julkaiseminen sekä rahoitustoimenpiteisiin osallistuneiden rahoituksen saajien ja rahoituksen välittäjien tosiasiallista omistajuutta koskevien tietojen ilmoittaminen;
32. odottaa, että kauden 2014–2020 kattavissa yhteisissä säännöksissä tarkoitettu hallintosääntöjen yksinkertaistaminen mahdollistaa sen, että muiden kuin petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien määrä vähenee, petostapaukset havaitaan ja edunsaajien mahdollisuudet saada unionin rahoitusta paranevat;
33. panee merkille, että liittymistä edeltävän tuen osalta ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien määrä on edelleen laskemassa, mikä johtuu siitä, että liittymistä edeltävistä ohjelmista luovutaan asteittain; panee kuitenkin merkille, että Turkki on edelleen maa, johon liittyy suurin määrä sääntöjenvastaisuuksia (sekä petoksiksi ilmoitettuja että muita sääntöjenvastaisuuksia), joiden osuus ilmoitetuista tapauksista on yli 50 prosenttia;
34. odottaa mielenkiinnolla komission 1. tammikuuta 2016 käyttöön ottamalla varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmällä saatuja tuloksia;
35. kannattaa tiiviimpää yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä tietojenvaihdossa; huomauttaa, että monista jäsenvaltioista puuttuu järjestäytyneen rikollisuuden vastainen erityislainsäädäntö, vaikka toiminta on yhä enenevässä määrin rajat ylittävää ja koskee aloja, jotka vaikuttavat unionin taloudellisiin etuihin, kuten salakuljetus ja rahan väärentäminen; pitää erittäin tärkeänä, että jäsenvaltiot käyttävät tehokkaita keinoja kasvavan petosten kansainvälistymisen torjunnassa, ja pyytää komissiota ottamaan käyttöön petosten torjuntaa tukevia toimenpiteitä koskevat yhteiset standardit;

Julkiset hankinnat

36. palauttaa mieliin, että julkiset hankinnat olivat yksi pääasiallisista virhelähteistä viime ohjelmakaudella, ja panee merkille, että julkisia hankintoja koskevien sääntöjen noudattamatta jättämisestä johtuvien sääntöjenvastaisuuksien määrä on edelleen korkea; pyytää toistamiseen komissiota luomaan sääntöjenvastaisuuksia koskevan tietokannan, joka mahdollistaa julkisia hankintoja koskevien virheiden esiintyvyyden, vakavuuden ja syiden kokonaisvaltaisen ja mielekkään analysoinnin; kehottaa jäsenvaltioiden asianomaisia viranomaisia kehittämään ja analysoimaan sääntöjenvastaisuuksia koskevia tietokantojaan, jotka sisältävät myös julkisten hankintojen yhteydessä tapahtuneet sääntöjenvastaisuudet, ja tekemään yhteistyötä komission kanssa toimittaakseen tällaisia tietoja sellaisessa muodossa ja sellaiseen aikaan, että se helpottaa komission työtä; kehottaa komissiota seuraamaan ja arvioimaan julkisia hankintoja koskevien direktiivien 2014/24/EU ja 2014/25/EU saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä mahdollisimman pian;
37. kehottaa jälleen komissiota ja jäsenvaltioita noudattamaan koheesiopolitiikan ennakkoodellytysten vahvistamista koskevia säännöksiä erityisesti julkisissa hankinnoissa; kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan komission vuosikertomuksessa painoteuilla aloilla, erityisesti julkisten hankintojen, talousrikosten, eturistiriitojen, korruption, väärinkäytösten paljastamisen ja petosten määrittelyn alalla;

Havaitut ongelmat ja tarvittavat toimenpiteet

Paremmat tarkastukset

38. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan tiukempia toimenpiteitä petoksiksi ilmoitettujen sääntöjenvastaisuuksien torjumiseksi; katsoo, että muut kuin petoksiksi ilmoitetut sääntöjenvastaisuudet olisi estettävä hallinnollisilla toimenpiteillä ja etenkin tekemällä vaatimuksista avoimempia ja yksinkertaisempia;

Torstai 3. toukokuuta 2018

39. painottaa, että viranomaisten välinen tietojenvaihtojärjestelmä helpottaisi kahden tai useamman jäsenvaltion välisiä transaktioita koskevien kirjanpito-tietojen ristiinvertailua, jonka avulla voitaisiin välttää rakenne- ja investointirahastoja koskevat rajatylittävät petokset ja varmistaa siten horisontaalinen ja kattava lähestymistapa jäsenvaltioiden taloudellisten etujen suojaamiseen; pyytää uudelleen komissiota tekemään lainsäädäntöehdotuksen keskinäisestä hallinnollisesta avusta niillä unionin rahoituksen aloilla, joilla tällaista käytäntöä ei vielä ole;

40. tukee Herkules III -ohjelmaa hyvänä esimerkkinä ”joka eurolle vastinetta”-periaatteesta; pitää tärkeänä tätä ohjelmaa sekä sen panosta pyrittäessä parantamaan tulliviranomaisten valmiuksia torjua rajat ylittävää järjestäytyntä rikollisuutta ja estää väärennettyjä ja salakuljetettuja tuotteita pääsemästä jäsenvaltioihin;

41. panee tyytyväisenä merkille Herkules III -ohjelman riippumattoman väliarvioinnin, joka toimitettiin parlamentille ja neuvostolle 11. tammikuuta 2018;

42. ilmaisee huolensa arvonlisäveroon liittyvien petosten, erityisesti niin kutsuttujen karusellipetosten, lisääntymisestä; panee merkille komission ehdotuksen neuvoston direktiiviksi, joka mahdollistaisi yleisen käännetyn verovelvollisuuden mekanismin soveltamisen jäsenvaltioissa tietyin tiukoin edellytyksin; ottaa huomioon komission ehdotuksen arvonlisäverotuksen yksinkertaistamis-paketiksi ja sääntöjen noudattamisesta pk-yrityksille aiheutuvien kustannusten vähentämiseksi ja toteaa, että tarkoituksena on luoda pk-yritysten kasvua ja rajatylittävää kauppaa suosiva toimintaympäristö; pyytää komissiota laatimaan kattavan, pitkäaikaisen ja koko unionin laajuisen ratkaisun alv-petosten ongelmaan; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita osallistumaan Eurofiscin toimintaan sen kaikilla toiminta-aloilla, jotta voidaan helpottaa tietojenvaihtoa ja koordinoita toimintapolitiikkaa tämän tyyppisten petosten torjumiseksi, sillä ne ovat vahingollisia unionin ja jäsenvaltioiden talousarvioille;

43. kehottaa komissiota julkaisemaan vuosittain julkisen kertomuksen unionin varojen käytöstä sekä Euroopan investointipankin (EIP) ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin (EBRD) rahansiirroista offshore-rakenteisiin ja esittämään siinä myös pysäytettyjen hankkeiden määrän ja luonteen, selittävät huomautukset hankkeiden pysäyttämisen perusteluista ja jatkotoimista, joita on toteutettu sen varmistamiseksi, ettei unionin varoilla vahingoiteta suoraan tai epäsuorasti unionin taloudellisia etuja;

44. korostaa, että menojen kirjaamisen on ehdottomasti oltava täysin avointa erityisesti, kun on kyse unionin rahastoista tai rahoitusvälineistä suoraan rahoitetuista infrastruktuurihankkeista; kehottaa komissiota varmistamaan unionin kansalaisille pääsyn kaikkiin yhteisrahoitettuja hankkeita koskeviin tietoihin;

Ennaltaehkäisy

45. katsoo, että ennaltaehkäisytoimet ovat erittäin tärkeitä unionin varojen käyttöön liittyvien petosten määrän alentamisessa;

46. pitää myönteisinä komission ja OLAFin ennaltaehkäisytoimia ja kehottaa tehostamaan varhaishavainta- ja poissulkemisjärjestelmän ja petostentorjunnan tietojärjestelmän täytäntöönpanoa ja saattamaan valmiiksi kansalliset petostentorjuntastrategiat;

47. pyytää komissiota jatkamaan varainhoitoasetuksen ja kaikkien muiden hallinnollisten sääntöjen yksinkertaistamista; pyytää komissiota arvioimaan erittäin tarkasti jäsenvaltioiden toimenpideohjelmien rahoitusohjeiden selkeyttä ja lisäarvoa;

48. kehottaa komissiota laatimaan järjestelmän, jonka avulla digitalisoidaan unionin toimintapolitiikkojen koko täytäntöönpano-prosessi (ehdotuspyynnöt, soveltaminen, arviointi, täytäntöönpano ja maksut) ja jota kaikkien jäsenvaltioiden on sovellettava;

49. katsoo, että avoimuus on merkittävä petostentorjunnan väline; pyytää komissiota laatimaan kehyksen, jota jäsenvaltioiden on käytettävä julkistaakseen kaikki unionin varoilla rahoitettujen hankkeiden vaiheet maksut mukaan luettuina;

Torstai 3. toukokuuta 2018

Väärinkäytösten paljastajat

50. painottaa väärinkäytösten paljastajien tärkeää roolia petosten estämisessä ja havaitsemisessa ja niistä ilmoittamisessa sekä korostaa tarvetta suojella heitä; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan väärinkäytösten paljastajien suojan vähimmäistason unionissa;
51. muistuttaa väärinkäytösten paljastajien suojasta 14. helmikuuta 2017 ja 24. lokakuuta 2017⁽⁹⁾ antamistaan päätöslauselmista ja pyytää painokkaasti, että jäsenvaltiot ja komissio panevat niissä esitetyt suositukset nopeasti täytäntöön;
52. kehottaa jälleen komissiota esittämään mahdollisimman pikaisesti väärinkäytösten paljastajien suojaa koskevan laaja-alaisen lainsäädäntöehdotuksen, jotta Euroopan unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvia petoksia voidaan estää ja torjua vaikuttavasti;
53. panee merkille komission maaliskuun ja toukokuun 2017 välisenä aikana järjestämän avoimen julkisen kuulemisen, jossa kerättiin näkemyksiä väärinkäytösten paljastajien suojelusta kansallisella ja unionin tasolla; odottaa, että komissio antaa tulevina kuukausina suunnitteilla olevan aloitteensa, joka koskee väärinkäytösten paljastajien suojan lujittamista unionissa; palauttaa mieliin 14. helmikuuta 2017 antamansa päätöslauselman väärinkäytösten paljastajien merkityksestä EU:n taloudellisten etujen suojaamisessa;
54. kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteitä tietolähteiden luottamuksellisuuden suojelemiseksi, jotta voidaan estää syrjivät toimet tai uhkaukset;

Korruption torjunta

55. pitää valitettavana, että komissio ei enää ole nähnyt tarvetta julkaista korruptiontorjuntakertomusta, minkä vuoksi korruption laajuutta ei ole voitu arvioida asianmukaisesti; palauttaa mieliin rahanpesua, veronkiertoa ja veropetoksia koskevan tutkinnan perusteella neuvostolle ja komissiolle 13. joulukuuta 2017 esittämänsä suosituksen⁽¹⁰⁾, jossa todettiin, että komission korruptionvastainen seuranta jatkuu eurooppalaisen ohjauksjakson yhteydessä; on katsonut, että korruptiontorjunta voisi jäädä tässä prosessissa muiden taloudellisten ja rahoituksen liittyvien kysymysten varjoon, ja kehottanut komissiota näyttämään esimerkkiä ja ryhtymään jälleen julkaisemaan kertomuksen sekä sitoutumaan paljon uskottavampaan ja kattavampaan korruptiontorjuntastrategiaan; panee merkille, että korruption torjunta kuuluu poliisi- ja oikeudellisen yhteistyön alaan eli toimintalohkoon, jossa parlamentti on toinen lainsäädäntövallan käyttäjä ja jossa sillä on kattavat valvontavaltuudet;
56. korostaa, että korruptio on valtava haaste unionille ja jäsenvaltioille ja että ilman tehokkaita korruption vastaisia toimenpiteitä se heikentää talouden suorituskykyä, oikeusvaltiota sekä demokraattisten instituutioiden uskottavuutta ja luottamusta kyseisiin instituutioihin unionissa; palauttaa mieliin 25. lokakuuta 2016 antamansa päätöslauselman suosituksista komissiolle demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevan EU:n järjestelmän perustamisesta⁽¹¹⁾ ja toteaa, että siinä pyydettiin erityisesti laatimaan demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskeva vuosikertomus, jossa on maakohtaisia suosituksia ja jossa käsiteltäisiin erityisesti korruptiota;
57. pitää valitettavana, että uusi julkisia hankintoja koskeva direktiivi ei ole tähän mennessä johtanut korruptiotason havainnoinnin osalta huomattavaan parannukseen, ja pyytää komissiolta tehokkaita välineitä, joiden avulla lisätään hankinta- ja alihankintamettelyjen avoimuutta;
58. kehottaa jäsenvaltioita panemaan täytäntöön kaikilta osin rahanpesua koskevan unionin direktiivin ja ottamaan käyttöön yritysten ja trustien tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevan julkisen rekisterin;
59. pyytää jälleen komissiota laatimaan tiukkojen indikaattoreiden ja sellaisten helposti sovellettavien yhtenäisten kriteerien järjestelmän, jotka perustuvat Tukholman ohjelmassa esitettyihin vaatimuksiin, korruption tason mittaamiseksi jäsenvaltioissa ja niiden korruption vastaisten toimien arvioimiseksi; pyytää komissiota kehittämään korruptionindeksin jäsenvaltioiden luokitteluun; katsoo, että korruptionindeksi voisi olla vankka perusta, jonka varaan komissio voisi rakentaa maakohtaisen valvontamekanisminsa, kun se valvoo unionin varojen käyttöä;

⁽⁹⁾ Hyväksytyt tekstit P8_TA(2017)0402.

⁽¹⁰⁾ Hyväksytyt tekstit P8_TA(2017)0491.

⁽¹¹⁾ Hyväksytyt tekstit P8_TA(2016)0409.

Torstai 3. toukokuuta 2018

60. toteaa jälleen, että ennaltaehkäisemiseen olisi sisällyttävä toimivaltaisissa viranomaisissa varojen hallinnoinnista ja valvonnasta vastaavan henkilöstön jatkuvaa koulutusta ja tukea sekä tietojen ja parhaiden käytänteiden vaihtamista jäsenvaltioiden välillä; muistuttaa paikallis- ja alueviranomaisten sekä sidosryhmien ratkaisevasta roolista petosten torjunnassa;

61. palauttaa mieliin, ettei komissiolla ole pääsyä tietoihin, joita jäsenvaltiot vaihtavat keskenään ehkäistäkseen ja torjuakseen MTIC-petoksia, joita yleisesti kutsutaan karusellipetoksiksi; katsoo, että komissiolla olisi oltava pääsy Eurofisciin, jotta jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa voitaisiin valvoa tehokkaammin, arvioida ja parantaa; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita osallistumaan Eurofisc-verkoston toimintaan kaikilla aloilla helpottaakseen ja nopeuttaakseen tietojenvaihtoa oikeus- ja lainvalvontaviranomaisten, kuten Europolin ja OLAFin, kanssa tilintarkastustuomioistuimen suositusten mukaisesti; kehottaa jäsenvaltioita ja neuvostoa antamaan komissiolle pääsyn näihin tietoihin, jotta voidaan edistää yhteistyötä, parantaa tietojen luotettavuutta ja torjua rajat ylittäviä rikoksia;

Tutkiva journalismi

62. katsoo, että tutkivalla journalismilla on keskeinen rooli unionissa ja jäsenvaltioissa tarvittavan avoimuustason parantamisessa ja että sitä on edistettävä ja tuettava oikeudellisin keinoin sekä jäsenvaltioissa että unionissa;

Tupakka

63. palauttaa mieliin komission päätöksen olla uusimatta PMI-sopimusta, jonka voimassaolo päättyi 9. heinäkuuta 2016; muistuttaa pyytäneensä komissiota 9. maaliskuuta 2016 ⁽¹²⁾ olemaan uusimatta, jatkamatta tai neuvottelematta sopimusta uudelleen sen voimassaolon päätyttyä; katsoo, että kolme muuta sopimusta (BAT, JTI ja ITL) olisi päätettävä 20. toukokuuta 2019 alkaen; pyytää komissiota antamaan kertomuksen vuoden 2018 loppuun mennessä mahdollisuuksista päättää jäljellä olevat kolme sopimusta;

64. kehottaa komissiota toteuttamaan unionin tasolla kaikki PMI-tupakkatuotteiden seurannan ja jäljittämisen kannalta tarvittavat toimenpiteet ja ryhtymään oikeustoimiin kaikissa tämän valmistajan tuotteiden laittomissa takavarikointitapauksissa, kunnes kaikki tupakkatuotedirektiivin säännökset ovat täysin täytäntöönpanokelpoisia, jotta PMI-sopimuksen voimassaolon päättymisen ja tupakkatuotedirektiivin sekä tupakoinnin torjuntaa koskevan puitesopimuksen (FCTC) pöytäkirjan voimaantulon väliin ei jää sääntelyväjetta;

65. suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio on tukenut tupakkatuotteiden laittoman kaupan estämistä koskevan Maailman terveysjärjestön (WHO) pöytäkirjan nopeaa ratifiointia, sillä kyseinen pöytäkirja on ensimmäinen monenkeskinen oikeudellinen väline, jolla puututaan tupakan salakuljetusongelmaan kattavasti ja maailmanlaajuisesti;

66. muistuttaa, että tähän mennessä tupakkatuotteiden laittoman kaupan estämistä koskevan WHO:n pöytäkirjan on ratifioinut 32 osapuolta, joiden joukossa on ainoastaan kahdeksan unionin jäsenvaltiota ja unioni kokonaisuudessaan; pyytää pöytäkirjan ratifiointia niiltä kymmeneltä jäsenvaltiolta (Saksa, Belgia, Tanska, Suomi, Kreikka, Irlanti, Alankomaat, Slovenia, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta) ja Norjalta, jotka ovat allekirjoittaneet tupakkatuotteiden laittoman kaupan estämistä koskevan pöytäkirjan mutta eivät vielä ratifioineet sitä;

67. toivoo saavansa komissiolta lähiaikoina vuodeksi 2018 suunnitellun lopullisen tilannekatsauksen sen vuonna 2013 antamasta tiedonannosta "Savukkeiden salakuljetuksen ja tupakkatuotteiden muun laittoman kaupan tehokkaampi torjunta – Kokonaisvaltainen EU:n strategia" (COM(2013)0324);

68. panee tyytyväisenä merkille, että koska unionin tupakkavalvonnasta vastaava laboratorio Geelin yhteisessä tutkimuskeskuksessa (Belgiassa) on ollut toiminnassa huhtikuusta 2016 saakka, se pystyy määrittämään takavarikoidun tupakan kemiallisen profiilin ja erityisominaisuudet, joiden avulla voidaan arvioida tupakan aitous;

OLAFin tutkimukset ja rooli

69. toteaa, että tähän mennessä OLAFin oikeudellisia suosituksia on pantu täytäntöön jäsenvaltioissa vain erittäin rajoitetusti; katsoo, että tilanne on kestävä, ja kehottaa komissiota varmistamaan, että OLAFin suositukset pannaan täytäntöön jäsenvaltioissa kaikilta osin;

⁽¹²⁾ Päätöslauselma 9. maaliskuuta 2016 tupakkasopimuksesta (PMI-sopimus) (EUVL C 50, 9.2.2018, s. 35).

Torstai 3. toukokuuta 2018

70. pitää valitettavana, että lukuisista OLAFin suosituksista ja tutkimuksista huolimatta syyteaste on jäsenvaltioissa ainoastaan 30 prosenttia ja että joidenkin jäsenvaltioiden oikeusviranomaiset eivät pidä unionin varojen väärinkäyttöä koskevia OLAFin suosituksia prioriteettina ja että jopa OLAF ei seuraa suosituksiaan asianmukaisesti; kehottaa komissiota laatimaan säännöt OLAFin suositusten seurannasta;

71. pitää valitettavana sitä, että kansalliset oikeusviranomaiset jättävät OLAFin tapauksista käsittelemättä noin 50 prosenttia; kehottaa jäsenvaltioita, komissiota ja OLAFia vahvistamaan OLAFin antamien todisteiden hyväksyttävyyttä koskevat ehdot; kehottaa OLAFia parantamaan lopullisten kertomustensa laatua, jotta niistä olisi enemmän hyötyä kansallisille viranomaisille;

72. kehottaa OLAFia soveltamaan realistisempaa lähestymistapaa takaisinperintää koskeviin suosituksiinsa ja raportoimaan myös tosiasiallisesti takaisin perittyjen varojen määristä;

73. palauttaa mieliin, että OLAF-asetuksessa annetaan pääjohtajalle tärkeä rooli tutkimuksia koskevissa valitusmenettelyissä; palauttaa mieliin, että pääjohtajan suora osallistuminen OLAFin tutkimuksiin heikentää hänen rooliaan ja täten myös asetusta;

74. pyytää, että komissio saattaa asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 tarkistamisen yhteydessä Euroopan syyttäjänviraston ja OLAFin toimivaltuudet tasapainoon, vahvistaa menettelytakeita, selkeyttää ja vahvistaa OLAFin tutkintavaltuuksia ja vahvistaa tietyn avoimuustason, jota sovelletaan OLAFin suosituksiin ja kertomuksiin, sekä selkeyttää OLAFin ja sen valvontakomitean yhteistyötä ja tietojensaantia koskevia sääntöjä;

o

o o

75. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä Euroopan unionin tuomioistuimelle, Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle, Euroopan petostentorjuntavirastolle ja OLAFin valvontakomitealle.
